

T. C.
BİLİM, SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Metroloji ve Standardizasyon Genel Müdürlüğü

Ulusal Standardizasyon
Strateji Belgesi ve Eylem
Planı

(2017-2020)

Aralık 2016

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	
KISALTMALAR LİSTESİ.....	
ÖZET.....	
1 GİRİŞ.....	
2 MEVCUT DURUM ANALİZİ.....	
2.1 Ülkemiz Standardizasyon Sistemi	
2.1.1 Standart Çeşitleri	
2.1.2 Türk Standardı Hazırlama Süreçleri	
2.1.3 Standart Sayıları.....	
2.1.4 Uluslararası ve Bölgesel Standart Kuruluşlarına Üyelikler.....	
2.2 Ülkemiz Standardizasyon Sistemine Yönelik Sorunların Tespiti ve Yol Haritasının Belirlenmesi	
3 VİZYON, HEDEFLER VE EYLEMLER	
3.1 Vizyon.....	
3.2 Hedefler	
3.3 Eylemler.....	
4 EYLEM PLANI.....	
5 UYGULAMA, İZLEME VE DEĞERLENDİRME	

KISALTMALAR LİSTESİ

Kısaltmalar	Açıklaması
AB	Avrupa Birliği
BASB	Bölgelerarası Standardizasyon Birliği
BSTB	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
CEN	European Committee for Standardization (Avrupa Standardizasyon Komitesi)
CENELEC	European Committee for Electrotechnical Standardization (Avrupa Elektroteknik Standardizasyon Komitesi)
EA	European Co-operation for Accreditation (Avrupa Akreditasyon Birliği)
EC	European Commission (Avrupa Komisyonu)
EN	European Norm (Avrupa Standardı)
EOQ	European Organization For Quality (Avrupa Kalite Teşkilatı)
ETSI	European Telecommunications Standards Institute (Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü)
IEC	International Electrotechnical Commission (Uluslararası Elektroteknik Komitesi)
ILAC	International Laboratory Accreditation Cooperation (Uluslararası Laboratuvarlar Akreditasyonu Birliği)
IRSA	Bölgelerarası Standardizasyon Birliği
ISO	International Organization for Standardization (Uluslararası Standardizasyon Örgütü)
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MSGM	Metroloji ve Standardizasyon Genel Müdürlüğü
SMIC	The Standards and Metrology Institute for the Islamic Countries (İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü)
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
TDK	Türk Dil Kurumu
TRT	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
TS	Türk Standardı
TSE	Türk Standardları Enstitüsü
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜRKAK	Türk Akreditasyon Kurumu
TURKLAB	Kalibrasyon ve Deney Laboratuvarları Derneği
WPO	World Packaging Organization (Dünya Ambalaj Örgütü)
YÖK	Yüksek Öğretim Kurumu

ÖZET

Ulusal Standardizasyon Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2017-2020) hazırlık çalışmaları Metroloji ve Standardizasyon Genel Müdürlüğü ile Türk Standartları Enstitüsü işbirliğinde başlatılmış olup hazırlık çalışmalarını yürütmek üzere bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma grubunun belirlediği takvim doğrultusunda ilgili tüm paydaşların görüşlerinin alınması amacıyla toplamda 53 kamu kurumu, üniversite ve sivil toplum kuruluşundan 146 kişinin katılımı ile Ankara'da çalıştay gerçekleştirilmiştir. Tüm paydaşların katılımı ile düzenlenen çalıştayda standardizasyon alanında karşılaşılan sorunlar, bu sorunlara yönelik çözüm önerileri ile vizyon ve hedef gibi temel strateji bileşenlerinin oluşturulması kapsamında görüş, öneri ve değerlendirmelerde bulunulmuştur. Alınan bu görüş ve öneriler, belgenin hazırlanmasında dikkate alınmış olup ayrıca rapor haline getirilerek çalıştaya katılan katılımcılarla da paylaşılmıştır.

Çalıştayda ortaya çıkan görüş ve değerlendirmeler ışığında, çalışma grubu tarafından yapılan toplantılar ve çalışmalar neticesinde "Ulusal Standardizasyon Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2017-2020)" taslağı hazırlanmıştır. Hazırlanan taslak belge, 63 kamu kurumu, üniversite ve STK'nın görüşüne gönderilmiş ve gelen görüşler doğrultusunda nihai haline getirilmiştir.

Belge içerisinde;

- Standardizasyonun tanımı ve temel kavramlar,
- Ülkemizdeki standart hazırlama süreci,
- Ulusal, uluslararası ve bölgesel standart kuruluşları ile ülkemizdeki standardizasyon sisteminin mevcut durumu,
- Standardizasyon alanında belirlenen ülkemiz vizyonu,
- Ülkemiz standardizasyon sistemini daha ileriye taşımak için koyulan 4 hedef,
- Bu hedeflere ulaşmak için gerçekleştirilmesi gereken 21 eylem,

hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca belirlenen bu eylemlerin kim tarafından, nasıl ve ne kadar süre içerisinde gerçekleştirilmesi gerektiği de eylem planı içerisinde detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

1 GİRİŞ

Standardizasyon, kısaca 'bir örneklik' anlamına gelmekte olup, Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) standardizasyonu, "belirli bir çalışmanın, o çalışma ile ilgili bulunanların ve özellikle milli ekonominin yararına yapılabilmesi için tüm tarafların katkı ve işbirliği ile belirli kurallar koyma ve bu kuralları uygulama işlemi" olarak tanımlanmaktadır.

ISO' nun tanımından da anlaşılacağı üzere, standardizasyon alanında öncelikle bir çalışma söz konusudur. Bu çalışma ekonomik, bilimsel, uygulama ile ilgili bir metot veya sosyal amaçlı herhangi bir çalışma olabileceğinden, bu çalışmada üretici, tüketici gibi tüm ilgili tarafların ekonomik yararı gözletilmelidir. Elde edilecek ekonomik fayda insanların yaşam kalitesini etkileyecek olup standardizasyon alanında yapılan çalışmalarda belirli kurallar ortaya koymak ve bu kuralları uygulamak gereklidir. Standartların uygulanmasında gönüllülük esastır, ancak standardizasyon süreçlerinde paydaşların katkı ve işbirliği içerisinde hareket etmesi son derece önemlidir.

Standardizasyonda, öncelikli olarak can ve mal güvenliği hedeflenirken aynı zamanda kalitenin alt sınırı tespit edilmek suretiyle belirlenen düzeyin altında mal ve hizmet üretimine izin verilmemektedir. Standardizasyon, yeryüzündeki sınırlı kaynakları optimum şekilde kullanılabilmesi için zorunlu bir ihtiyaçtır. Ancak bu suretle kaynakların verimli bir şekilde değerlendirilmesi mümkün olabilecek ve böylelikle toplumun refah düzeyinde önemli bir artış sağlanabilecektir.

Standardizasyon uygulamalarında temel doküman standartlardır. Standartlar, insan sağlığını, can ve mal güvenliğini ön plânda tutan, ürünlerin bir örnek, kaliteli, kullanım amacına uygun ve özellikle ekonomik olarak üretilmelerini öngören, bilimsel, teknik ve deneysel çalışmaların kesinleşmiş sonuçlarını esas alan doğrulukları ispatlanmış dokümanlardır.

Standartların hazırlanmasında ülke şartları, can ve mal güvenliği, Gümrük Birliği gerekleri, üretim ve ihracatı geliştirme, ithalatı denetleme, tüketici beklentileri, kalite ve çevre konuları dikkate alınarak yayımlanmış uluslararası ve bölgesel standartlar ile diğer bazı ülkelerin milli standartları esas alınmaktadır.

Standartların en önemli özelliği, değişen şartlara ve gelişen teknolojiye ayak uydurabilme kabiliyetine haiz olmalarıdır. Bu itibarla, gerek uygulama neticesinde ortaya çıkan

aksaklıklar gerekse kaynak dokümanlarda olabilecek değişiklikler ile teknolojik gelişmeler karşısında revizyon edilmek suretiyle standartlarda gerekli olan değişiklikler yapılarak güncelleştirilebilmektedir.

Enformasyon ve üretim teknolojilerindeki gelişme ile birlikte hızlı bir küreselleşme sürecinin yaşandığı günümüzde standartlar uluslararası ticaretin ortak dili haline gelmiştir. Uluslararası pazarlarda rekabet edebilmenin yolu standartlara uygun kaliteli mal ve hizmet üretiminden geçmektedir.

Ülkemizde her tür madde ve mamul ile usul ve hizmet standartlarını hazırlama görevi 18/11/1960 tarih ve 132 sayılı kanunla Türk Standardları Enstitüsü'ne verilmiştir. Yalnız Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilen standartlar Türk Standardı adını almaktadır. Bu standartlar ihtiyari dokümanlar olup, ilgili kurum ve kuruluşların onayı ile mecburi kılınabilmektedir. Bir standardın mecburi uygulamaya alınması için Türk Standardı olması esastır. Mecburi kılınan standartlar Resmi Gazete'de yayımlanmaktadır.

Bununla birlikte, 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameyle Metroloji ve Standardizasyon Genel Müdürlüğü'ne "Metroloji, standardizasyon, akreditasyon ve uygunluk değerlendirme alanlarında stratejiler belirlemek, bunların uygulanmasında ilgili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak" görevi verilmiştir.

Diğer taraftan 30/10/2011 tarihli ve 28100 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan 2012 Yılı Programı'nın Politika Öncelikleri ve Tedbirler başlığı altında yer alan 129 sayılı Tedbir ile metroloji, standardizasyon, akreditasyon ve uygunluk değerlendirme alanlarında strateji belgeleri hazırlamakla sorumlu kuruluş olarak Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı görevlendirilmiştir.

Tüm bu sebeplerden dolayı ülkemizin ekonomik gücü ve rekabet edebilirliğinin artırılması, küresel piyasalara uyumun sağlanması, standardizasyon konusunda farkındalığın artırılması ve bu alandaki önceliklerin belirlenmesi amacıyla Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Metroloji ve Standardizasyon Genel Müdürlüğü (MSGM) ve Türk Standardları Enstitüsü (TSE) işbirliğinde Ulusal Standardizasyon Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2017-2020) hazırlık çalışmaları başlatılmıştır. Başlatılan bu çalışmalar kapsamında ilk olarak bu çalışmaları yürütecek MSGM ve TSE temsilcilerinden oluşan Yürütme Kurulu ve Çalışma Grubu oluşturulmuş ve daha sonra, belirlenen çalışma takvimi doğrultusunda tüm paydaşların

görüş, öneri ve değerlendirmelerinin alındığı, toplamda 53 kurum, kuruluş ve üniversiteden 146 kişinin katılım sağladığı bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Çalıştay sırasında katılımcılar tarafından, ülkemiz standardizasyon sistemine ilişkin sorunlar, bu sorunlara yönelik çözüm önerileri, belirlenmesi gereken hedefler ve standardizasyon alanında ülkemiz vizyonunun oluşturulması için görüş, öneri ve değerlendirmeler yapılmıştır. Çalıştay sonunda çıktılar bir araya getirilerek Çalıştay Sonuç Raporu hazırlanmış ve tüm taraflar ile paylaşılmıştır. Çalıştay çıktıları dikkate alınarak yapılan çalışmalar neticesinde Ulusal Standardizasyon Strateji Belgesi ve Eylem Planı Taslağı hazırlanmış ve 63 kamu kurumu, üniversite ve STK ile paylaşılmıştır. Tüm paydaşlardan gelen görüşler dikkate alınarak söz konusu belge nihai hale getirilerek tamamlanmış bulunmaktadır.

“Ulusal Standardizasyon Strateji Belgesi ve Eylem Planı” ile ülkemizin kalkınması, sürdürülebilir bir rekabet gücüne sahip olması ve ulusal ekonomiye katkı sağlayabilmesi için standardizasyon alanında yapılması gereken iyileştirmeler ve geliştirmeler belirlenmiş olup; belge bu yönüyle paydaş kurum ve kuruluşlara önemli sorumluluklar yüklemektedir.

2 MEVCUT DURUM ANALİZİ

2.1 Ülkemiz Standardizasyon Sistemi

Ülkemizde her türlü madde ve mamuller ile usul ve hizmet standartlarını hazırlamak amacıyla, 18/11/1960 tarih ve 132 sayılı kanunla, Türk Standardları Enstitüsü kurulmuştur.

Enstitü, tüzel kişiliği haiz, özel hukuk hükümlerine göre yönetilen bir kamu kurumu olup, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın ilgili kuruluşudur. Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilen standartlar Türk Standardı adını almaktadır. Bu standartlar ihtiyari olup, standardın ilgili olduğu Bakanlığın onayı ile mecburi kılınabilmektedir. Bir standardın mecburi kılınabilmesi için Türk Standardı olması şart olup mecburi kılınan standartlar Resmi Gazetede yayımlanmaktadır.

2.1.1 Standart Çeşitleri

TSE tarafından hazırlanan standartlar ve hazırlanma şekilleri aşağıda belirtilmiştir.

Telif standartlar, konuyla ilgili uzmanlardan teşkil edilen İhtisas Kurullarınca hazırlanarak yayımlanan standartlardır.

Sentez standartlar, ülke ve endüstriyel şartları benzeşen Ulusal Standart Kuruluşlarının (DIN, BS, JIS, ANSI, vb.) mevcut standartlarından yararlanılarak hazırlanan standartlardır.

Tercüme standartlar, Avrupa Birliği Standart Kuruluşları (CEN, CENELEC, ETSI) ve Uluslararası Standart Kuruluşları (ISO, IEC, ITU) tarafından yayımlanan standartların tercümesi ile yayımlanan standartlardır.

Adapte standartlar, Avrupa Birliği Standart Kuruluşları (CEN, CENELEC, ETSI) ve Uluslararası Standart Kuruluşları (ISO, IEC, ITU) tarafından yayımlanan standartların herhangi bir değişiklik yapılmaksızın Türk Standardı olarak kabul edilmesi ile Türkçe kapak-İngilizce metin şeklinde yayımlanan standartlardır.

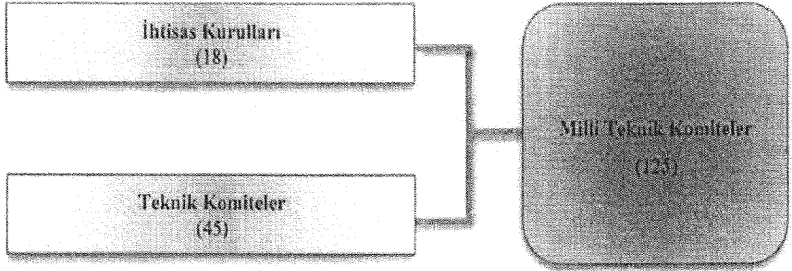
Kriter, ön standart statüsündeki dokümanlardır. Teknolojik gelişmeler veya piyasa ihtiyaçları paralelinde üretici ve/veya tüketici ihtiyaçlarına kısa sürede cevap vermek amacıyla

hazırlanır. Standartlarla benzer süreçler izlenerek daha kısa sürede yayımlanan kriterler, talep olması halinde ve belirli bir olgunluk seviyesinden sonra standart olarak yayımlanabilir.

2.1.2 Türk Standardı Hazırlama Süreçleri

Ülkemizde standart hazırlama faaliyetleri TSE Genel Kurul kararıyla kurulan ve o ana bilim dalının adı ile anılan İhtisas Kurulları ve ayrıca İhtisas Kurullarının altında Yönetim Kurulu kararıyla kurulan Teknik Komiteler tarafından yürütülmektedir.

Standart hazırlama faaliyetleri İhtisas Kurulları Grup Başkanlığı bünyesinde mevcut 18 İhtisas Kurulu altında 45 Teknik Komite ile yürütülmektedir(Şekil 2.1).

Şekil 2.1 TSE'nin kurul ve komite dağılımları

Aşağıda standart hazırlama faaliyetlerinde rol alan İhtisas Kurulları, Teknik Komiteler, Çalışma Grupları ve Ayna Komitelere yönelik bilgiler verilmiştir.

İhtisas kurulları, Türk Standardları Enstitüsü'nün ilmi inceleme ve standartları hazırlama kurullarıdır. 132 sayılı Kanun Hükümlerine göre Genel Kurul'un kararı ile kurulur ve ana bilim dalının adı ile anılır. İhtisas Kurulları; Teknik Komiteler ve gerekli hallerde Teknik Komitelere bağlı çalışmak üzere kurulan Çalışma Gruplarından oluşur.

Teknik komiteler, standardizasyon faaliyetleri ile ilgili görevleri kapsamında bilimsel incelemelerde bulunmak, araştırmalar yapmak ve standart ve/veya benzeri dokümanları hazırlamak amacıyla Yönetim Kurulu kararı ile kurulan komitelerdir.

Türk Standardları Enstitüsü bünyesinde mevcut durumda faaliyet gösteren İhtisas kurulları ve ilgili teknik komiteler Tablo 2.1'de gösterilmiştir.

Tablo 2.1 İhtisas kurulları ve ilgili teknik komiteler

İhtisas Kurulları ve İlgili Teknik Komiteler
Bilgi Teknolojileri ve İletişim İhtisas Kurulu <ul style="list-style-type: none">• TK1 – Bilişim Teknolojileri Teknik Komitesi
Çevre İhtisas Kurulu <ul style="list-style-type: none">• TK2 – Çevre Teknik Komitesi
Elektrik İhtisas Kurulu <ul style="list-style-type: none">• TK3 – Elektrik, Elektroteknik ve Güvenlik Teknik Komitesi• TK4 – Elektrik Üretim, İletim ve Dağıtım Teknik Komitesi• TK5 – Aydınlatma ve Bina İçi Tesisleri İle Yardımcı Donanımları Teknik Komitesi• TK6 – İletkenler, Kablolar ve Yalıtım Malzemeleri Teknik Komitesi• TK7 – Yüksek Gerilim Teknikleri ve Yıldırımdan Korunma Sistemleri Teknik Komitesi
Elektronik İhtisas Kurulu <ul style="list-style-type: none">• TK8 – Elektronik Teknik Komitesi
Hizmet Standartları İhtisas Kurulu <ul style="list-style-type: none">• TK9 – Sanayi Hizmetleri Teknik Komitesi• TK38 – Sosyal Hizmetler Teknik Komitesi• TK35 – Elektrik ve Elektronik Yetkili Servisleri Teknik Komitesi• TK39 – Mekanik ve Elektromekanik Yetkili Servisleri Teknik Komitesi• TK43 – Tercüme-1 Teknik Komitesi• TK44 – Tercüme-2 Teknik Komitesi
İnşaat İhtisas Kurulu <ul style="list-style-type: none">• TK10 – Yapı Malzemeleri Teknik Komitesi• TK11 – İzolasyon, Kaplama ve Yardımcı Yapı Malzemeleri Teknik Komitesi• TK12 – Akustik Teknik Komitesi• TK13 – Yapı Güvenliği Teknik Komitesi
Kimya İhtisas Kurulu <ul style="list-style-type: none">• TK14 – Kimya Teknik Komitesi• TK15 – Petrokimya Teknik Komitesi• TK16 – Petrol ve Petrol Ürünleri Teknik Komitesi
Maden İhtisas Kurulu <ul style="list-style-type: none">• TK17 – Maden Teknik Komitesi
Makine İhtisas Kurulu <ul style="list-style-type: none">• TK18 – İmalat Makineleri ve Takımları Teknik Komitesi• TK20 – Makine Güvenliği Teknik Komitesi• TK22 – Tesisat ve Basıncılı Kaplar Teknik Komitesi
Ulaşım ve Taşımacılık İhtisas Kurulu <ul style="list-style-type: none">• TK40 – Demiryolu Teknik Komitesi• TK19 – Otomotiv Teknik Komitesi• TK41 – Uzay ve Havacılık Teknik Komitesi
Helal İhtisas Kurulu <ul style="list-style-type: none">• TK37 – Helal Teknik Komitesi

Tablo 2.1(devam) İhtisas kurulları ve ilgili teknik komiteler

İhtisas Kurulları ve İlgili Teknik Komiteler	
Gıda, Tarım ve Hayvancılık İhtisas Kurulu	<ul style="list-style-type: none"> • TK24 – Gıda Teknik Komitesi • TK25 – Ziraat Teknik Komitesi • TK46 – Sıy Bitkileri Teknik Komitesi
Metalürji İhtisas Kurulu	<ul style="list-style-type: none"> • TK23 – Metalürji Teknik Komitesi
Mühendislik Hizmetleri İhtisas Kurulu	<ul style="list-style-type: none"> • TK26 – Kişisel Koruyucu ve Oyun Alanı Donanım Teknik Komitesi • TK27 – Yangın Teknik Komitesi • TK28 – Ambalaj Teknik Komitesi • TK29 – Yönetim Sistemleri Teknik Komitesi • TK30 – Enerji ve Enerji Sistemleri Teknik Komitesi • TK42 – Nükleer TK • TK45 – İş Sağlığı ve Güvenliği Teknik komitesi
Orman ve Orman Ürünleri İhtisas Kurulu	<ul style="list-style-type: none"> • TK31 – Orman ve Orman Ürünleri Teknik Komitesi
Sağlık İhtisas Kurulu	<ul style="list-style-type: none"> • TK32 – Sağlık Teknik Komitesi • TK33 – Medikal Teknik Komitesi
Tekstil İhtisas Kurulu	<ul style="list-style-type: none"> • TK34 – Tekstil Komitesi
Milli Savunma İhtisas Kurulu	<ul style="list-style-type: none"> • TK36 – Milli Savunma Teknik Komitesi

Çalışma Grupları, gerekli hallerde, bir Teknik Komitenin çalışma kapsamındaki herhangi bir konuda, Teknik Komiteye bağlı olarak çalışmak üzere Standart Hazırlama Merkezi Başkanının teklifi ve TSE Başkanının onayı ile kurulan gruplardır. Çalışma Grupları Teknik Komite tarafından kendilerine verilen standart hazırlama çalışmalarını belirtilen süre içinde yapıp, bağlı oldukları Teknik Komitelere yazılı olarak sunarlar.

Milli Teknik Komiteler (Ayna Komiteler), Standart hazırlama çalışmalarına ilgili tarafların etkin katılımını sağlamak, uluslararası ve bölgesel standart hazırlama kuruluşları tarafından hazırlanan standart tasarıları ile ilgili ülke görüşünü oluşturmak amacıyla Teknik Komitelerle koordineli çalışmak üzere oluşturulan komitelerdir.

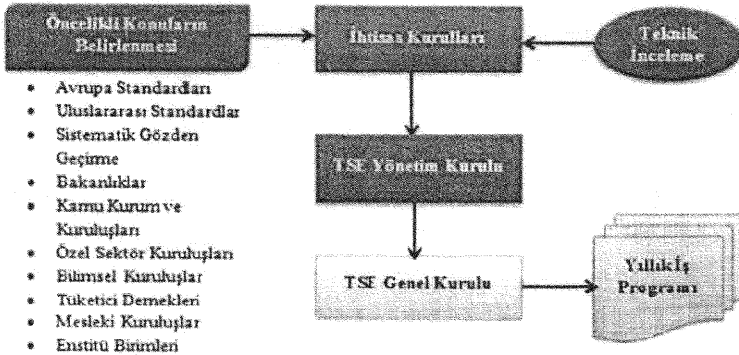
TSE'nin koordinasyonunda, ilgili tarafların katılımı ile oluşturulmuş 125 adet Milli Teknik Komite bulunmakta ve bu komiteler bünyesinde yaklaşık 1700 uzman aktif olarak standardizasyon çalışmalarına katılmaktadır.¹

1 Ocak 2012 yılı itibari ile Avrupa standardizasyon kuruluşları CEN ve CENELEC' e tam üyelik yükümlülük gereği, bu kuruluşlar tarafından yayımlanan standartlar TSE tarafından milli standart olarak kabul edilmektedir.

Ayrıca, Uluslararası Standart Teşkilatları (ISO, IEC) tarafından yayımlanan uluslararası standartlar yakından takip edilmekte, ülkemiz ihtiyaçları ve öncelikleri paralelinde gerekli görülenler, uyumlaştırma çalışmaları sonucu Türk Standardı olarak yayımlanmaktadır.

Mevcut durumda Türk Standartlarının hazırlanma aşamaları Şekil 2.2;2.3;2.4;2.5;2.6' da şematize edilerek sırasıyla anlatılmıştır.

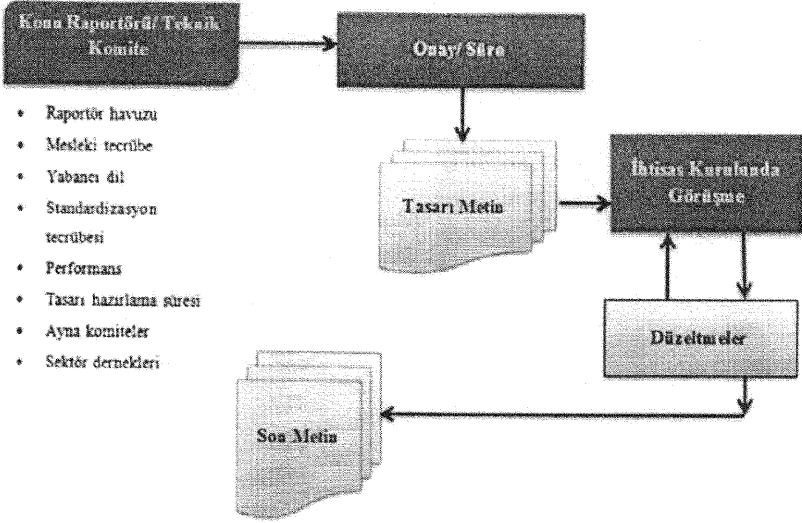
İş Programına konu teklifi aşaması Şekil 2.2'de gösterildiği gibidir.

Şekil 2.2 İş programına konu teklifi

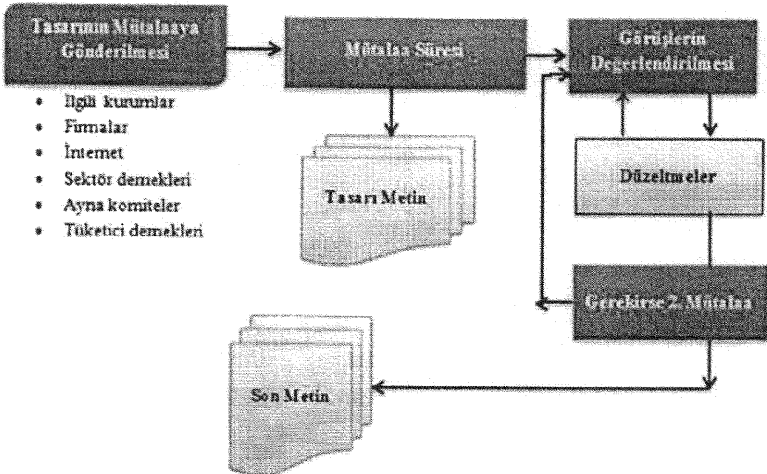
¹ TSE-Uluslararası Standartlar Müdürlüğü (2016)

Tasarının hazırlanması aşaması Şekil 2.3'te gösterildiği gibidir.

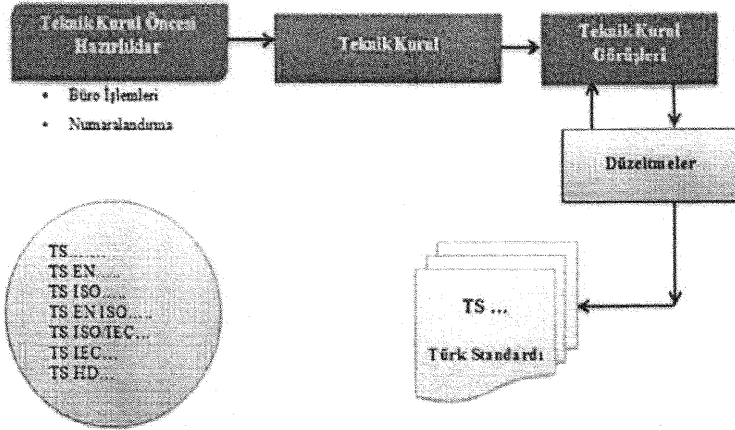
Şekil 2.3 Tasarının hazırlanması

Türk Standardının mütalaa aşaması Şekil 2.4'te gösterilmiştir.

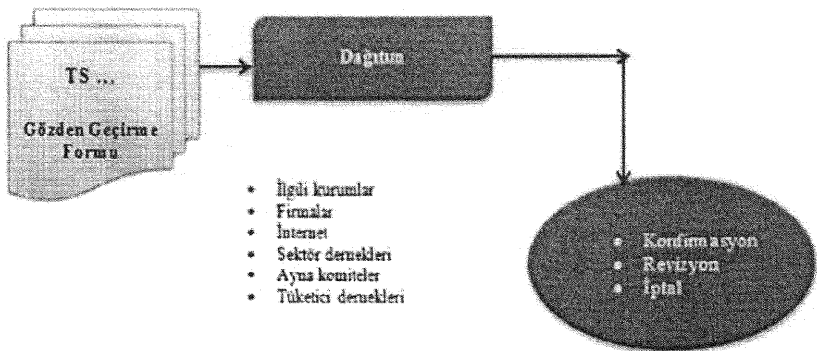
Şekil 2.4 Mütalaa

Türk Standardının kabul ve yayımlama aşaması Şekil 2.5'te gösterilmiştir.

Şekil 2.5 Kabul ve yayımlama

Türk Standartlarının periyodik gözden geçirme aşaması Şekil 2.6'da gösterildiği gibidir.

Şekil 2.6 Periyodik gözden geçirme

Türk Standartları beş yılda bir periyodik gözden geçirme sürecine alınır. Sektörden gelen talepler doğrultusunda bu standartların tadil, revizyon, aynen kalma veya iptali yönünde karar alınır.

2.1.3 Standart Sayıları

2016 yılı itibariyle yürürlükteki Türk Standartları sayıları Tablo 2.2'de, 2015-2016 dönemi Sentez Milli Standart sayıları ise Tablo 2.3'te verilmiştir.²

Tablo 2.2 Mevcut standart sayıları

Yürürlükteki Türk Standartları	Adapte Haric	Adapte Dâhil
2015-2016 Dönemi İtibariyle	18711	36577

Tablo 2.3 2015-2016 Dönemi sentez milli standart sayıları

Sentez Milli Standartlar	Yeni	Revizyon	Tadil
2015-2016 Dönemi	47	195	89

2.1.4 Uluslararası ve Bölgesel Standart Kuruluşlarına Üyelikler

TSE'nin Uluslararası ve Bölgesel düzeyde üyesi olduğu kuruluşlar Tablo 2.4'te gösterilmiştir.

Tablo 2.4 TSE'nin üyesi olduğu kuruluşlar

Organizasyon	Kuruluş Tarihi	TSE'nin Üyeligi	Üyelik Statüsü
ISO (International Organization For Standardization)	1947	1956	Tam Üye
IEC (International Electrotechnical Commission)	1906	1956	Tam Üye
WPO (World Packaging Organization)	1968	1986	Tam Üye
EOQ (European Organization For Quality)	1957	1976	Tam Üye
CEN (European Committee For Standardization)	1960	2012	Tam Üye
CENELEC (European Committee For Electrotechnical Standardization)	1973	2012	Tam Üye
SMIIC (Standards and Metrology Institute)	2010	2010	Tam Üye
IRSA (Interregional Standardization Association)	1991	1991	Tam Üye

² TSE-Standardizasyon Grup Başkanlığı (2016)

Tablo 2.5'te Türkiye ve diğer ISO üye ülkelerin ISO bünyesinde yer alan komitelere yönelik üye sayısı ve sekretarya hizmetini yürüttüğü komite sayıları belirtilmiştir. Türkiye, "ISO/TC 34/SC 13 Fruits and vegetables and their derived products" ve "ISO/TC 126/SC 2 Leaf Tobacco" teknik komitelerinin sekretarya görevini yürütmektedir.

Tablo 2.5 ISO Üye Ülkelerin Katılım Durumları³

Ülke	Kuruluş	Yürüttüğü Sekretarya	Tam üye (TC) (P-üyelik)
İngiltere	<u>BSI</u>	67	696
Fransa	<u>AFNOR</u>	72	615
Almanya	<u>DIN</u>	139	690
Japonya	<u>JISC</u>	71	627
İtalya	<u>UNI</u>	24	554
İspanya	<u>AENOR</u>	5	406
ABD	<u>ANSI</u>	114	595
Türkiye	<u>TSE</u>	2	110

Tablo 2.6'da Türkiye ve diğer üye ülkelerin CEN bünyesinde yer alan komitelere yönelik üye sayısı ve sekretarya hizmetini yürüttüğü komite sayıları belirtilmiştir. Türkiye, "CEN/TC 225 AIDC Technologies" teknik komitesinin sekretarya görevini yürütmektedir.

Tablo 2.6 CEN Üye Ülkelerin Katılım Durumları⁴

Ülke	Kuruluş	Yürüttüğü Sekretarya	Teknik Komite (TK) Katılımı/ Sayısı*
İngiltere	<u>BSI</u>	51	437
Fransa	<u>AFNOR</u>	96	437
Almanya	<u>DIN</u>	124	437
Hollanda	<u>NEN</u>	45	437
İtalya	<u>UNI</u>	35	437
İspanya	<u>AENOR</u>	14	437
Danimarka	<u>DS</u>	6	437
Türkiye	<u>TSE</u>	1	437

* CEN üyeliği şartı olarak tüm teknik komitelere katılım zorunlu olup P veya O üyelik ayrımı yoktur.

³ ISO bünyesindeki aktif Teknik Komite Sayısı: 735 (2016)

⁴ CEN bünyesindeki aktif Teknik Komite Sayısı: 437 (2016)

2.2 Ülkemiz Standardizasyon Sistemine Yönelik Sorunların Tespiti ve Yol Haritasının Belirlenmesi

Standardizasyon alanında ülkemizdeki sorunların tespit edilebilmesi ve yol haritasının belirlenebilmesi için 53 kamu kurumu, üniversite ve sivil toplum kuruluşundan toplam 146 kişinin katılımı ile bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar temsil ettikleri kuruluşlar göz önünde bulundurularak sistematik bir şekilde 14 farklı gruba ayrılmıştır.

Çalıştay üç oturumda gerçekleştirilmiş olup ilk oturumda graplardan, ülkemizdeki standardizasyon sistemine ilişkin sorunları belirtmeleri ve bu sorunları önem düzeyine göre düşük, orta ve yüksek olarak derecelendirmeleri istenmiştir. İkinci oturumda graplardan, bir önceki oturumda belirtilen sorunlara yönelik, önem düzeylerini de dikkate alarak, çözüm önerileri getirmeleri istenmiştir. Son oturumda ise graplardan, standardizasyon alanında belirlenmesi gereken hedef ile bu alana ilişkin vizyon önerileri alınmıştır.

Çalıştay sırasında gruplar tarafından toplam 150 sorun ifadesi belirtilmiş; ifade edilen sorunlar öncelik derecelerine göre gruplandırılarak 48 sorun ifadesine yönelik 106 çözüm önerisi getirilmiş; standardizasyon alanının geliştirilmesine yönelik 65 hedef önerisi ile 20 vizyon ifadesi türetilmiştir.

Çalıştay sonrasında çalışma grubu tarafından bir dizi toplantı gerçekleştirilmiş ve çalıştayda katılımcılar tarafından tespit edilen sorunlar kullanılarak ülkemiz standardizasyon sistemine yönelik temel sorunlar belirlenmiş; bu sorunları çözmeye yönelik, çalıştay sırasında katılımcıların getirdiği çözüm önerileri dikkate alınarak eylemler oluşturulmuş; yine katılımcıların çalıştay sırasında önerdiği hedefler ile vizyon ifadeleri göz önünde bulundurularak ülkemiz standardizasyon sistemini daha ileri taşımak için hedefler ile ülkemiz vizyonu belirlenmiştir.

Çalıştayda katılımcılar tarafından ortaya konulan sorun ifadelerinden faydalanılarak ülkemiz standardizasyon sistemine yönelik belirlenen temel sorunlar aşağıda verilmiştir.

- ❖ Ulusal standartlarımızın uluslararası alanda tanınırlığının yeterli seviyede olmaması.
- ❖ Standardizasyon teknik alt yapısının yeterince güçlü olmaması.
- ❖ Bazı alanlarda standartların nitelik ve nicelik bakımından yeterli olmaması.

- ❖ Uluslararası ve bölgesel standart hazırlama kuruluşlarında yönetim düzeyinde (Başkanlık, Sekretarya vb. görevler) temsil eksikliğinin bulunması.
- ❖ Standardizasyon sürecine katkı sağlayan insan kaynağının yeterli düzeyde olmaması.
- ❖ Orta ve Yükseköğretim kurumlarında standardizasyon konusundaki eğitim programlarının yetersiz olması.
- ❖ Standardizasyon konusunda kamuoyunun bilgi, bilinç ve farkındalık düzeyinin yeterli seviyede olmaması.
- ❖ Standardizasyon ile ilgili uluslararası ve bölgesel düzeydeki çalışmalara katılımın yeterli seviyede olmaması.
- ❖ Kamu, özel sektör, üniversite ve STK'ların standart hazırlama sürecine katılımının yetersiz olması.
- ❖ Standardizasyon süreçlerinde paydaşlar arasında işbirliği ve koordinasyon eksikliğinin bulunması.

Tespit edilen yukarıdaki temel sorunların çözümüne yönelik, çalıştayda grupların ortaya koyduğu çözüm önerileri de dikkate alınarak eylemler oluşturulmuştur. Standardizasyon altyapısını güçlendirmek; ilgili tüm paydaşların standardizasyon sürecine etkin katılımını sağlamak ve standartların kullanımını yaygınlaştırmak; küresel alanda etkinliği artırmak; yeni teknoloji ürünlerine ve iş güvenliği ile sosyal yaşam kalitesini artırmaya yönelik özgün standartları hazırlamak amacıyla toplamda 4 hedef ve bu hedeflere yönelik 21 eylem belirlenmiştir.

3 VİZYON, HEDEFLER VE EYLEMLER

Ülkemiz mevcut standardizasyon sistemini daha ileriye taşımak için; standardizasyon sürecindeki sorunları çözmeyi amaçlayan hedefler koyulmuş, bu hedeflere ulaşmak için eylemler oluşturulmuş ve ülkemizin standardizasyon alanındaki vizyonu belirlenmiştir.

3.1 Vizyon

Ülkemizin standardizasyon alanındaki belirlenen vizyonu aşağıda ifade edilmiştir.

“TÜM PAYDAŞLARIN STANDART HAZIRLAMA SÜRECİNE ETKİN BİR ŞEKİLDE KATILDIĞI, STANDARTLARI UYGULAMAYI İLKE EDİNİMİŞ, KÜRESEL ALANDA BELİRLEYİCİ VE SÖZ SAHİBİ BİR ÜLKE OLMAK”

3.2 Hedefler

Yukarıda belirtilen vizyon ifadesi doğrultusunda tüm paydaşların katılımıyla yapılan çalıştay çıktıları dikkate alınarak toplam 4 hedef belirlenmiştir. Belirlenen bu hedefler aşağıda verilmiştir.

Hedef 1 Standardizasyon altyapısını güçlendirmek

Hedef 2 İlgili tüm paydaşların standardizasyon sürecine etkin katılımını sağlamak ve standartların kullanımını yaygınlaştırmak

Hedef 3 Küresel alanda etkinliği artırmak

Hedef 4 Yeni teknolojili ürünlere ve iş güvenliği ile sosyal yaşam kalitesini artırmaya yönelik özgün standartları hazırlamak

3.3 Eylemler

Standardizasyon sürecine geliştirmek için belirlenen 4 hedefe ulaşmak için gerçekleştirilmesi gereken toplam 21 eylem belirlenmiş ve belirlenen bu eylemler aşağıda verilmiştir.

Hedef 1- Standardizasyon altyapısını gulendirmek (7 eylem)

Eylemler

1.1 Standardizasyon surelerinin daha etkin işletilmesine yönelik bilişim altyapısı projesi hayata geçirilecektir.

1.2 Standartlara ve standartların hazırlanmasında görev alan komitelere yönelik performans ve etki analizi yapılacaktır.

1.3 Teknik komite ve ayna komitelerin yapısı uluslararası ve bölgesel standart hazırlama kuruluşlarındaki yapıya uygun olarak düzenlenecektir.

1.4 4. Sanayi Devrimi (TR 4.0)'ne yönelik ülkemiz standardizasyon yol haritası belirlenecek ve uygulamaya konulacaktır.

1.5 Standardizasyon çalışmalarında yer alacak uzmanlara yönelik envanter geliştirilecek ve bu envanterin güncel tutulması için sistem oluşturulacaktır.

1.6 Standardizasyon ile ilgili terminoloji sözlüğü oluşturulacak ve TDK'nın web sayfasında yayımlanacaktır.

1.7 Bakanlıkların kendi sorumluluk alanına girmeyen ve zorunlu uygulamadaki standartların, ilgili Bakanlıkların sorumluluğuna verilmesi ya da zorunlu uygulamadan kaldırılması sağlanacaktır.

Hedef 2- İlgili tüm paydaşların standardizasyon sürecine etkin katılımını sağlamak ve standartların kullanımını yaygınlaştırmak (6 Eylem)

Eylemler

2.1 Özel sektör, kamu kurumları ve üniversitelerin standart hazırlama sürecine katılımı artırılacaktır.

2.2 Kamu destek projelerinde, standart hazırlama sürecine katılımın değerlendirme kriterleri içerisinde yer alması sağlanacaktır.

2.3 Standardizasyon çalışmalarına dair ödül sistemi geliştirilecektir.

2.4 Lise ve Üniversitelerin program/müfredatlarının kapsamına standardizasyona ilişkin derslerin ya da konuların alınması sağlanacaktır.

2.5 Üreticinin ve tüketicinin standardizasyon konusunda bilgi, bilinç ve farkındalığını artırmaya yönelik tanıtıcı filmler (kamu spotu) hazırlanacak; kongre, çalıştay, konferans vb. faaliyetler gerçekleştirilecektir.

2.6 Standartların kullanımı, anlaşmalar yapılması, mevzuatta atıf yapılması, ihale şartlarında yer alması vb. uygulamalar ile yaygınlaştırılacaktır.

Hedef 3- Küresel alanda etkinliği artırmak (4 Eylem)

Eylemler

3.1 Uluslararası ve bölgesel standart hazırlama kuruluşlarındaki temsil sayısı artırılacaktır.

3.2 Ulusal standartların uluslararası ve bölgesel alanda kabul edilmesi sağlanacaktır.

3.3 KOBİ, Üniversite, tüketici gibi ilgili tarafların Standardizasyon ile ilgili uluslararası ve bölgesel düzeydeki çalışmalara katılımı teşvik edilecektir.

3.4 Destek talep eden uluslararası ve bölgesel kurum/kuruluşların (SMIC, BASB vb.) standardizasyon alt yapılarının oluşturulmasına ve geliştirilmesine katkı sağlanacaktır.

Hedef 4- Yeni teknoloji ürünleri ve iş güvenliği ile sosyal yaşam kalitesini artırmaya yönelik özgün standartları hazırlamak (4 Eylem)

Eylemler

4.1 Yüksek teknoloji yeni ürünlerin (nano teknoloji, biyoteknoloji ve biyomühendislik, bilişim vb.) standartları hazırlanacaktır.

4.2 Sektörel olarak iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili standartlar geliştirilecektir.

4.3 Sosyal alanlara ve engelsiz yaşama yönelik ihtiyaç duyulan standartlar belirlenecek ve hazırlanacaktır.

4.4 Yöresel ürünlerimizle ilgili standartlar hazırlanacaktır.

4 EYLEM PLANI

Ülkemiz standardizasyon sistemini daha da geliştirmek ve bu gelişimi sürekli kılmak amacıyla koyulan hedeflere ulaşmak için gerçekleştirilmesi gerekenler Tablo 4.1'deki Eylem Planı ile detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Eylem Planı ile 4 farklı hedef altında yer alan 21 eylemin, sorumlu kurum/kuruluşu belirlenmiş, sorumlu kurum/kuruluşun eylemi gerçekleştirirken hangi ilgili kurum/kuruluş ile işbirliği yapacağı, ne kadar bir sürede ve nasıl bir şekilde eylemi gerçekleştireceği belirlenmiştir.

Eylem Planı bu yönüyle, eylemlerin etkin bir şekilde gerçekleştirilerek belirlenen hedeflere ulaşılması için paydaş kurum ve kuruluşlara önemli sorumluluklar yüklemektedir.

Tablo 4.1 Eylem planı

Hedef-1 (7 Eylem): Standardizasyon altyapısını güçlendirmek				
Eylemin Adı	Süre	Sorumlu Kurum/Kurulus	İlgili Kurum/Kurulus	Açıklama
1.1 Standardizasyon süreçlerinin daha etkin işlenmesine yönelik bilişim altyapısı projesi hayata geçirilecektir.	Ocak 2017- Aralık 2017	TSE	BSTB, Bakanlıklar, STK'lar	Bu proje ile; <ul style="list-style-type: none"> • Standart hazırlama sürecinde standartlara erişim ve standart güncellemelerinin takibinin yapılmasının kolaylaştırılması, • Kamu kurumları, üniversiteler, özel sektör, STK ve tüketicilerin yeni standart önerilerinin alınabilmesi, • Mevcut standartlar ile ilgili paydaşların görüşlerini iletebilmesi, • Uluslararası ve bölgesel mütalaa sisteminin daha etkin hale getirilebilmesi için TSE'nin bilişim altyapısının geliştirilmesi hedeflenmektedir.
1.2 Standartlara ve standartların hazırlanmasında görev alan komitelere yönelik performans ve etki analizi yapılacaktır.	Ocak 2017- Aralık 2017	TSE	Bakanlıklar, YÖK, Üniversiteler, TOBB, KOSGEB, STK'lar	Belirlenecek alanlarda standartların ekonomik, sosyal ve toplumsal etkilerinin izlenmesi, ölçülmesi ve değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Bu etki analizi ile standartların ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca standartların hazırlanmasında görev alan ayna komitelere ve teknik komitelere yönelik etki analizi ve performans değerlendirmelerinin yapılarak TSE tarafından çalışma mekanizmalarının iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

<p>1.3 Teknik komite ve ayna komitelerin yapısı Uluslararası ve bölgesel standart hazırlama kuruluşlarındaki yapıya uygun olarak düzenlenecektir.</p>	<p>Ocak 2017- Aralık 2017</p>	<p>TSE</p>	<p>BSTB, Ekonomi Bakanlığı, AB Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı.</p>	<p>Standart hazırlama süreçlerinde görev alan teknik komite ve ayna komitelerin yapısı kanun ve ikincil mevzuatta düzenlemeler de yapılarak ISO/IEC/CEN ve CENELEC gibi uluslararası ve bölgesel standart kuruluşlarındaki teknik komite yapılanmasına uygun şekilde düzenlenmesi amaçlanmaktadır.</p>
<p>1.4.4. Sanayi Devrimi (TR 4.0)'ne yönelik ülkemiz standardizasyon yol haritası belirlenecek ve uygulamaya konulacaktır.</p>	<p>Ocak 2017- Aralık 2020 (Sürekli)</p>	<p>TSE</p>	<p>Bakanlıklar, Üniversiteler, STK'lar</p>	<p>Bilişim teknolojileri ve Endüstriyi bir araya getirecek olan 4. Sanayi Devrimi ile mevcut üretim teknolojileri zemininde hazırlanmış olan standartlar değişime uğrayacak ve süreçlerin yeniden tanımlanması ihtimali ile birlikte standartların bir üst seviyede hazırlanmaları gerekecektir. Hali hazırda bazı ülkeler (özellikle Almanya, Japonya vb.) bu alanda faaliyetlerine başlamış olup 4. Sanayi Devriminde geride kalmamak adına ülkemizin de standardizasyon alanında yol haritasının belirlenmesi ve belirlenen bu yol haritasının uygulamaya konulması gerekmektedir.</p>
<p>1.5 Standardizasyon çalışmalarında yer alacak uzmanlara yönelik envanter geliştirilecek ve bu envanterin güncel tutulması için sistem oluşturulacaktır.</p>	<p>Ocak 2017- Haziran 2018</p>	<p>TSE</p>	<p>Bakanlıklar, TÜBİTAK, TSE, TOBB, STK'lar</p>	<p>Bakanlıklar (irtibat noktaları aracılığı ile), Üniversiteler, TOBB, YÖK, TÜBİTAK ve STK'lar aracılığı ile standardizasyon çalışmalarında yer alacak sektörel uzmanlar belirlenerek uzman havuzunun geliştirilmesi hedeflenmektedir.</p>

1.6 Standardizasyon ile ilgili terminoloji sözlüğü oluşturulacak ve TDK'nın web sayfasında yayımlanacaktır.

Ocak 2017-
Haziran
2018

TSE

BSTB, TDK

TDK internet sayfasında standardizasyon faaliyetinin terminolojisine ilişkin herhangi bir sözlük bulunmamaktadır. İlgili kesimlerin terminolojiye daha kolay erişebilmesi ve kavram birliğinin sağlanması amacıyla standardizasyon terminoloji sözlüğünün hazırlanarak TDK internet sayfasında yayımlanması hedeflenmektedir.

1.7 Bakanlıkların kendi sorumluluk alanına girmeyen ve zorunlu uygulamadaki standartların, ilgili Bakanlıkların sorumluluğuna verilmesi ya da zorunlu uygulamadan kaldırılması sağlanacaktır.

Ocak 2017-
Aralık
2017

BSTB

Bakanlıklar, TSE

İhtiyari dokümanlar olan standartlardan bazıları can ve mal güvenliği ya da başka müebir sebepler ile zaman içerisinde zorunlu olarak uygulamaya konulmuştur. Ancak, zorunlu standartların bir bölümünün, Bakanlıkların görev ve sorumluluklarındaki değişimler veya yeni kamu kuruluşlarının kurulması gibi nedenlerden dolayı zorunlu uygulamaya koyan Bakanlık ile herhangi bir ilişkisi kalmamıştır. Bu sebeple, Bakanlıkların kendi sorumluluk alanına girmeyen zorunlu uygulamadaki standartlarına ilgili Bakanlıkların sorumluluğuna devredilmesi ya da zorunlu uygulamadan kaldırılması hedeflenmektedir.

Hedef-2 (6 Eylem): İlgili tüm paydaşların standardizasyon sürecine etkin katılımını sağlamak ve standartların kullanımını yaygınlaştırmak

Eylemin Adı	Süre	Sorumlu Kurum/Kuruluş	İlgili Kurum/Kuruluş	Açıklama
2.1 Özel sektör, kamu kurumları ve üniversitelerin standart hazırlama sürecine katılımı artırılacaktır.	Ocak 2017- Aralık 2020 (Sürekli)	TSE	BSTB, Bakanlıklar, KOSGEB, YÖK, TOBB	Standart hazırlanmaya katkıda bulunanlara yönelik abonelik anlaşmalarının yapılması, indirimler uygulanması, eğitim ve tanıtım programları düzenlenmesi gibi uygulamalar ile başta KOBİ'ler olmak üzere özel sektör ve üniversitelerin, Bakanlıklarda standardizasyonla ilgili irtibat noktaları belirtenerek standardizasyon faaliyetlerinde (mütalaa adreslerinin güncellenmesi, paydaşların katılımının sağlanması, mevzuat değişikliklerinin bildirilmesi vb.) koordinasyonun sağlanması ile de kamu kurum ve kuruluşlarının standart hazırlama sürecine katılımının artırılması hedeflenmektedir.
2.2 Kamu destek projelerinde, standart hazırlama sürecine katılımın değerlendirme kriterleri içerisinde yer alması sağlanacaktır.	Ocak 2017- Aralık 2017	BSTB, TÜBİTAK, KOSGEB	Bakanlıklar, Ajanslar, TSE, TÜRKAK, Üniversiteler, TOBB	Ülkemizde standardizasyon çalışmalarına katılımı artırmak üzere herhangi bir kamu kurumuna destek talebinde bulunan gerçek veya tüzel kişilerin uzmanlık alanı ile ilgili konularda standardizasyon sürecine katılımının değerlendirme kriterleri içerisinde sorgulanması ve katılım sağlıyor olması durumunda katılımcıya artı puan getirmesi hedeflenmektedir.

<p>2.3 Standardizasyon çalışmalarına dair ödül sistemi geliştirilecektir.</p>	<p>Ocak 2017- Haziran 2017</p>	<p>TSE</p>	<p>Bakanlıklar, YÖK, Üniversiteler, TOBB, KOSGEB, STK'lar</p>	<p>Uluslararası, bölgesel ve ulusal çalışmalarda etkin yer alan, yeni konu hazırlayan ve ülkemizi başarı ile temsil eden ayna komitelere; teknik komitelere; katkı veren KOBİ'lere vb. her yıl farklı alanlarda ödül verilmesi amaçlanmaktadır. Bu sayede standardizasyon süreçlerine katkı verenlerin başarıları paylaşılacak, ülke genelinde konu ile ilgili farkındalık yaratılmış olunacak ve standardizasyon çalışmalarına katılım artırılacaktır.</p>
<p>2.4 Lise ve Üniversitelerin program/müfredatlarının kapsamına standardizasyona ilişkin derslerin ya da konuların alınması sağlanacaktır.</p>	<p>Ocak 2017- Haziran 2018</p>	<p>MEB, YÖK</p>	<p>BSTB, TSE</p>	<p>Standardizasyon konusunun MEB tarafından lise müfredatına; YÖK tarafından ise üniversitelerde seçmeli ders olarak ders programına alınmasının ya da ilgili mevcut derslerin müfredatına eklenmesinin sağlanması hedeflenmektedir. Bu çalışmalar gerçekleştirilirken üniversitelerle ortak bir çalışma yapıp, ortak bir ders içeriği belirlenecektir.</p>
<p>2.5 Üreticinin ve tüketicinin standardizasyon konusunda bilgi, bilinç ve farkındalığını artırmaya yönelik tanıtıcı filmler (kamu spotu) hazırlanacak; kongre, çalıştay, konferans vb. faaliyetler gerçekleştirilecektir.</p>	<p>Ocak 2017- Aralık 2020 (Sürekli)</p>	<p>TSE</p>	<p>BSTB, TOBB, KOSGEB, RTÜK, TRT, STK'lar</p>	<p>Standartların günlük yaşama etkisi, üreticiye ve tüketiciye yönelik sağladığı faydalar vb. konularda tanıtıcı film ve görsel materyallerin, tanıtım dokümanlarının, haber ve makalelerin yazılı ve görsel basında yer alması ile kamuoyunun bilinç ve farkındalığının artırılması hedeflenmektedir. Ayrıca, ulusal ve uluslararası alanda standardizasyona ilişkin kongre, çalıştay ve konferansların düzenlenmesi; düzenlenen bu etkinliklere paydaşların katılımının artırılması ve paydaşların bilgi düzeyinin yukarı çekilmesi hedeflenmektedir.</p>

2.6 Standartların kullanımı, anlaşmalar yapılması, mevzuatta atıl yapılması, ihale şartlarında yer alması vb. uygulamalar ile yaygınlaştırılacaktır.

Ocak 2017-
Aralık
2020
(Sürekli)

TSE

Bakanlıklar, KOSGEB,
KİK, TÜRKAK
Üniversiteler, TOBB

Standartları uygulamayı ilke edinme vizyonu doğrultusunda ihtiyarı olan standartların, eylem adında belirtilen uygulamalar ile kullanımını teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Hedef-3 (4 Eylem): Küresel alanda etkinliği artırmak.

Eylemin Adı	Süre	Sorumlu Kurum/Kuruluş	İlgili Kurum/Kuruluş	Açıklama
3.1 Uluslararası ve bölgesel standart hazırlama kuruluşlarındaki temsil sayısı artırılacaktır.	Ocak 2017- Aralık 2020 (Sürekli)	TSE	Ekonomi Bakanlığı, Üniversiteler, TOBB, KOSGEB, STK'lar	Uluslararası ve bölgesel standart hazırlama kuruluşlarının (ISO, CEN, CENELEC, SMIIC) standardizasyon faaliyetlerinde etkin rol alınması ve bünyesindeki teknik komitelerde yer alan üye sayısının artırılması, teknik komitelerinin sekreteryalık görevinin ülkemiz adına yapılması ve söz konusu komitelere başkanlık yapan ülkemiz temsilcilerinin sayılarının artırılması hedeflenmektedir. Ayrıca, yeni teknik komite oluşturulması için teklifler sunulacaktır. Ayrıca, CEN/CENELEC yönetim kurulunda daimi üye, ISO'da önce Grup 2, sonra Grup 1 ülke olmak adına çalışmalarında ve faaliyetlerde bulunulması amaçlanmaktadır.

<p>3.2 Ulusal standartların uluslararası ve bölgesel alanda kabul edilmesi sağlanacaktır.</p>	<p>Ocak 2017- Aralık 2020 (Sürekli)</p>	<p>TSE</p>	<p>BSTB, Ekonomi Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, TİKA</p>	<p>Ulusal standartlarımızın (özellikle hizmet alanında hazırlanan) uluslararası ve bölgesel standart kuruluşlarını önerilerek uluslararası ve bölgesel standart olarak hazırlanması ve bu alandaki standart sayısının artırılması hedeflenmektedir. Ayrıca, dış ticareti desteklemek amacıyla özellikle Balkanlar, Afrika ve Ortadoğu'da yer alan ülkeler ile Türk Devletlerinde ulusal standartlarımızın tanınır olması için anlaşmaların yapılması ve böylelikle ulusal standartlarımızın kullanımının artırılması hedeflenmektedir.</p>
<p>3.3 KOBİ, Üniversite, tüketici gibi ilgili tarafların Standardizasyon ile ilgili uluslararası ve bölgesel düzeydeki çalışmalarına katılımı teşvik edilecektir.</p>	<p>Ocak 2017- Aralık 2020 (Sürekli)</p>	<p>TSE</p>	<p>BSTB, Ekonomi Bakanlığı, AB Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, TÜBİTAK, KOSGEB, TÜRKAK, TOBB</p>	<p>Paydaşların uluslararası ve bölgesel düzeydeki çalışmalara katılımları yetersizdir. Bu sebeple performans ve etki analizi sonucu ile belirlenecek kriterlere göre etkin çalıştığı tespit edilen ve TSE tarafından uygun görülen Ayna Komite üyelerinin toplantılara katılım masraflarının, bölgesel ve uluslararası düzeyde standardizasyon faaliyetlerine etkin katılım sağlanana kadar, TSE ve Sanayi Odaları tarafından karşılanan bir destek mekanizması oluşturulacaktır.</p>
<p>3.4 Destek talep eden uluslararası ve bölgesel kurum/kuruluşların (SMİIC, BASB vb.) standardizasyon alt yapılarının oluşturulmasına ve gelişti ilmesine katkı sağlanacaktır</p>	<p>Ocak 2017- Aralık 2020 (Sürekli)</p>	<p>TSE</p>	<p>BSTB, Ekonomi Bakanlığı, AB Bakanlığı, Dış İşleri Bakanlığı</p>	<p>TİKA ve benzeri kurumların finansmanları kullanılarak ve gerekli Kanun/mevzuat değişiklikleri yapılarak destek talep eden uluslararası ve bölgesel kurum/kuruluşların (SMİIC, BASB vb. kuruluşlar ve üyeleri, gelişmekte olan ülke kuruluşları vb.) standardizasyon alt yapılarının güçlendirilmesi ve böylece hem bu kurum/kuruluşların hem de TSE'nin küresel alanda etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir.</p>

Hedef-4 (4 Eylem): Yeni teknoloji ürünler ve iş güvenliği ile sosyal yaşam kalitesini arttırmaya yönelik özgün standartları hazırlamak

Eylemin Adı	Süre	Sorumlu Kurum/Kuruluş	İlgili Kurum/Kuruluş	Açıklama
4.1 Yüksek teknoloji yeni ürünlerin (nano teknoloji, biyoteknoloji ve biyomühendislik, bilişim vb.) standartları-hazırlanacaktır.	Ocak 2017- Aralık 2018	TSE	BSTB, Bakanlıklar, TÜRİTAK, Üniversiteler, TOBB, STK'lar	Başta eylem adında belirtilen alanlardaki ürünler olmak üzere yüksek teknoloji yeni ürünlere (prototip) yönelik standart ihtiyaçları ilgili paydaşlar ile yapılacak araştırma, anket, çalıştay vb. çalışmalar ile belirlenecek ve bu alanlardaki standartların hazırlanması öncelikli olarak gerçekleştirilecektir.
4.2 Sektörel olarak iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili standartlar geliştirilecektir.	Ocak 2017- Haziran 2018	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, TSE	Bakanlıklar, TSE	İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili mevcut standartlar gözden geçirilecek, 18001 standardının sektörel uygulamalarını belirleyecek standartlar hazırlanacaktır.
4.3 Sosyal alanlara ve engelsiz yaşama yönelik ihtiyaç duyulan standartlar belirlenecek ve hazırlanacaktır.	Ocak 2017- Haziran 2018	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, TSE	BSTB, MEB, Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Üniversiteler, TSE, STK'lar	Sosyal alanlara (cami, park, kreş, çocuk oyun alanı, eğitim yapıları, sağlık yapıları vb.) ve engelsiz yaşama yönelik ihtiyaç duyulan standartların belirlenmesi ve TSE tarafından bu standartların hazırlanması hedeflenmektedir.
4.4 Yöresel ürünlerimizle ilgili standartlar hazırlanacaktır.	Ocak 2017- Haziran 2018	TSE	Bakanlıklar, İhracatçı Birlikler, TPE, TOBB, STK'lar	Yöresel ürünlerimiz (bakır, sedef el işçiliği, çini, künefe, badem ezmesi vb.) ile ilgili standart taleplerinin araştırılması ve bu standartların öncelikli olarak hazırlanması hedeflenmektedir. Hali hazırda 180 coğrafi işarete ait 116 standart TSE tarafından yayımlanmıştır. Kalan 64 standart bu kapsamda değerlendirilecek ve bununla birlikte standardı olmayan tescilli coğrafi işaretli ürünlere ilişkin standartlar da hazırlanacaktır.

5 UYGULAMA, İZLEME VE DEĞERLENDİRME

Ulusal Standardizasyon Strateji Belgesi ve Eylem Planının uygulama, izleme ve değerlendirme süreci Yönlendirme Kurulu tarafından yürütülecektir. Eylemlerden sorumlu kurum ve kuruluş temsilcilerinin yer aldığı Yönlendirme Kurulu, gerektiği takdirde eylem planı üzerinde revizyon gerçekleştirebilecektir. Altı aylık aralıklarla toplanacak olan Yönlendirme Kurulu'nun başkanlığı, Metroloji ve Standardizasyon Genel Müdürlüğü Genel Müdürü tarafından yürütülecektir. Yönlendirme Kurulu toplantılarına gerektiğinde ilgili diğer kurum ve kuruluşların yetkilileri de davet edilebilecektir.

Sorumlu kurum ve kuruluşlar sorumlu buldukları eylemlere ilişkin gelişmeleri ilgili kuruluşlarla koordine ederek altı aylık dönemler halinde Bakanlığa bildirecektir. Sekretarya tarafından altı aylık dönemler halinde Uygulama, İzleme ve Değerlendirme Raporu hazırlanarak Yönlendirme Kurulu'na sunulacaktır.

Yönlendirme Kurulu tarafından karar alınması durumunda eylem bazında çalışma grupları oluşturulabilecektir.

Uygulama, izleme ve değerlendirme sürecindeki sekretarya işlemleri Metroloji ve Standardizasyon Genel Müdürlüğü tarafından yürütülecektir.